

ten keresztül kell a nép szívéhez találnia. A zoppoti erdőopera titka ép a természet és a művészet mélységesen misztikus összefüggésében rejlik. A művészetben, akár a vallásban, csúcspontját éri el az ember vágya, hogy lelke és egész egyénisége, valami Nagyban és Tisztában oldódjék fel. Wagner költészete és zenéje, épen végtelen fensége és bensősége folytán lelt a Természet színpadán a legeszményibb talajra.

Medek Éva

DÖMÖTÖR TEKLA: A PASSIÓJÁTÉK. Minerva-Könyvtár, 104. sz. 96 l. Budapest. 1936.

Dömötör Tekla összehasonlító tanulmányának főérdeme az a rendszerező munka, amellyel a szerző egységes szemléletbe vonta a passiójátékokkal kapcsolatos ismereteit, leszűrve, mérlegelve és kiegyensúlyozva azokat a nézeteket, amelyeket a kérdés irodalma eddigelé ki-termelt. Történeti áttekintésében a szerző végigkíséri a passiójáték fejlődését, amely teljes virágzását Német- és Franciaországban, Angliában és Itáliában a késő középkorban érte el, napokig, sőt hetekig tartó passiódrámákkal, míg a reformáció és a humanizmus ellenséges magatartása lassankint a passiójáték teljes megszűnéséhez vezetett. A középkori tradíció azonban német katolikus falvakban továbbélt s nyomokban még napjainkig is fennmaradt. A megváltás története, mint drámai anyag viszont megtalálható a mesterdalnokok és iskolaszínpadok műsorában. A tanulmány másik része a passiójátékot mint műfajt veszi vizsgálat alá, elemezve a játék forrásait, amelyek részint a vallásos irodalomból, kompilációkból, részint népies vallásos elemekből, vagy egyéni invencióból táplálkoztak. A passiójátékok szövege fluktuáló volt, erősen realizisztikus; a drámai felépítés, miként a színpadé is, a mellérendeltség elvét követte. Tulajdonképpen az epikus karakterű passiójáték nem is annyira drámának, mint inkább ünnepi játéknak tekinthető. A passiójáték nagy tömegeket vonzott magához, éppen ezért többnyire a szabadtéri játékok formáját vette fel. Színpada a misztériumoknak szimultán színpada volt, szilárd dekorációkkal. Később, a jezsuita színpad hatása alatt a passiójáték is barok kulissza-színpadra került. Az újabb népies passiójátékok pedig rendezőiknek leleményessége és anyagi eszközei szerint találnak változó színpadi formára.

S. Gy.

LÁNYI VIKTOR: OPERAKALAUZ. Rózsavölgyi és Társa kiadása. Bp., 1937. Bevezette Márkus László. A címlapot rajzolta Madaras László.

Lányi Viktor Operakalauza a nálunk ismertebb operák betűrendbeszedését és pontos szövegismertetését közli a szerzők rövid életrajzával. A tartalmak érthetőek, világosak és így sokkal jobban megfelelnek a kitűzött célnak, mint a bonyodalmas színlapi ismertetések. A szerzőkről megírt életrajzok tömörek és csak a legszükségesebbre szorítkoznak. Ajánlatos volna, ha a mű második kiadásában nemcsak a Magyar Királyi Operaház műsorában előforduló műveket ismertetné, hiszen a rádióhallgató naponta hallhatja a külföldi műsorban a Kalauzból hiányzó operákat is, mint pl. Kienzl Bibliás emberét, Lorzing Cár és ács-át, Cornelius Bagdadi borbélyát, vagy Massenet Thais-át. Előnyére válna még a Kalauznak, ha az egyes szövegismertetések előtt néhány tömör zenei útmutatást is adna. Lányi műve az operák ismertetésével hasznos célt szolgál és különösen a rádió hatására kifejlődött új operaközönség időszzerű igényeit elégíti ki.

Dégh Linda